

REPORTAGE

RESOR C3

RÖTTER. Tyska Heide Isrun Lorenz fann inga mördare eller krigsförbrytare när hon släktforskade. Spåren efter förfäderna ledde henne till Kosta. I släktträdet fann hon en glasblåsare som hade lämnat Tyskland på 1700-talet.

GENOM SIN SLÄKTFORSKNING hittade Heide Isrun Lorenz kopplingar till en glasblåsarfamilj i Kosta. I våras debuterade hon som författare.

FOTO: LENA GUNNARSSON

En sommar i Småland

I våras debuterade Heide Isrun Lorenz som författare när det tyska förlaget Rowohlt gav ut hennes *Ein Sommer in Småland* som pocket. Boken handlar om den tyska fotografen Susanne Johansson som letar efter sina rötter i Sverige. Här möter hon en glaskonstnär, totalt ointresserad av sina tyska rötter, och det hela utvecklar sig till en kärlekshistoria. Den skildrar också glasblåskonsten vilket väcker intresse för boken i Tyskland.

Det var Heides egen släktforskning som inspirerade henne till att skriva boken.

När Heide Isrun Lorenz började släktforska kände hon bara till att farfars farfar hade lämnat Sverige och flyttat till Berlin på 1850-talet. Extremt fattig och med sex barn att försörja gjorde han som många andra, valde Europa före Amerika. Under perioden 1851 till 1930 visar den officiella statistiken att 258 786 svenskar emigrerade till europeiska länder.

- Mina föräldrar var inte intresserade av honom. Det var - vad skulle man kunna säga - dåliga gener, trodde de. De pratade inte om honom.

Några år efter föräldrarnas död hittade Heide Isrun en bild, som var märkt med födelsedatum och födelseplats.

- Det här var goda nyheter, tänkte jag. Skatelöv stod det som födelseort så jag köpte en karta över Sverige och såg att det låg rätt nära Växjö.

Heide gick vidare och kontaktade turistbyrån som upplyste henne om att det fanns ett Utvandarnas hus i Växjö.

"Det som Heide Isrun upptäckte i samband med släktforskningen var inga hemskheter, inga mördare eller krigsförbrytare, men många barn födda utanför äktenskapet. De som ingen ville kännas vid. De utstötta."

- Kom och titta sade de och det gjorde jag.

Här fick Heide ovärderlig hjälp att nysta vidare. Av arkivarien fick hon också en helt ny tråd att spina vidare på; ett nytt namn, ett barn fött utom äktenskap.

- Vi följde sedan spåren på modersidan och den sidan av familjen hade tyskt namn - Brauer.

Det var en Brauer som lämnat Mecklenburg för Sverige 1745 och som slog sig ned i Kosta, som glasblåsare.

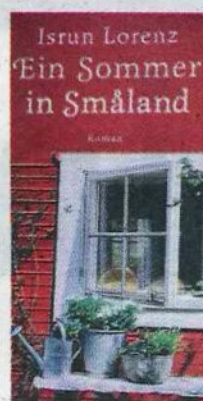
Släktforskningen gjorde också att Heide Isrun hittade en avlägsen släkting i Transjö, ingen glasblåsande sådan dock.

- Jag hade min lista med namn och han hade sin lista och vi såg att vi tillhörde samma släkt, berättar Heide Isrun.

I sommar har Heide, förutom att hälsa på hos ingenjör Bernhard Brauer vars farbröder är glasblåsare, upplevt Gotland och medeltidsveckan. På väg hemåt passade hon och maken på att stanna till vid Utvandarnas hus för att överrätta *Ein Sommer in Småland* som tack för hjälpen.

- Alla känner till utvandringen till Amerika men det är inte lika vanligt att prata om den till Tyskland. Det verkar som om ni själva inte använder Utvandarnas hus till att ta reda på mer om era rötter utan bara tror att det är till för amerikaner som kommer hit.

Och det har Heide lite svårt att förstå - såväl krympande resurser till Utvandarnas hus som ointresse för egna släktförhållanden.

EN SOMMER in Småland - en fiktiv berättelse med verklighetsanknytning om en släktforskande fotograf som hittar sina ötter i Sverige.

FOTO: LENA GUNNARSSON

- Det förflutna finns alltid med oss, ju mer du vet desto enklare blir det, tycker Heide Isrun som genom skrivandet blev kvitt en del gamla spöken från barndomen.

- I min familj satt vi till exempel alltid och åt under tystnad. Min mor gjorde mig rädd för saker. Låt det vara, prata inte om det, fråga inte om det. Även kriget var något som det aldrig pratades om. Men jag är så nyfiken. Jag tycker det är bättre att veta. Och genom att skriva den här boken har jag fått en insikt i mig själv, och jag har kommit lite närmre mina egna föräldrar, tycker Heide.

Det som Heide Isrun upptäckte i samband med släktforskningen var inga hemskheter, inga mördare eller krigsförbrytare, men många barn födda utanför äktenskapet. De som ingen ville kännas vid. De utstötta.

- The family curse, säger Heide. Ju längre bak i tiden hon gick, desto större var skammen, upptäckte hon.

- De fick alltid barn innan de gifte

sig men jag bröt den förbannelsen. Jag har inga egna barn, berättar Heide som genom åren undervisat och översatt teaterpjäser.

Tack vare en litterär agent och en stödjande make blev författarambitionerna verklighet. Författarnamnet blev det kortare Isrun Lorenz.

- Förlaget tyckte Isrun lät så svenskt. Mina föräldrar gav mig det namnet och jag gillar det, såå ...

För Heide Isrun, som före debuten samlat manus på hög i tio års tid, var det ingen större upppoffring.

- Just nu är Sverige inne i Tyskland. De älskar det, sådant som midssommarfirandet och midnattssolen.

Intresset för Sverige gjorde att Heide Isrun Lorenz hamnade i facket/genren Love & Landscape. Hennes nästa bok kommer att utspela sig på västkusten, i den svenska skärgården. Hennes tanke var först att förlägga handlingen till Grekland med det var förlaget inte så piggt på.

- I'm hooked on Sweden, utbrister Heide.

Av hennes stora leenden att döma är det inte så farligt, men ändå lite vemodigt.

- Om somrarna åker ni svenskar till era sommarstugor och samlar hela familjen kring den. Det hade jag också velat göra.

Det hon hoppas på mest just nu är ändå att *Ein Sommer in Småland* ska bli översatt till svenska.

ANN-CHARLOTTE NYBLOM
lotta.nyblom@smp.se
0470-77 04 85